

Ірина ГРИНЧУК,

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри музикознавства та методики музичного мистецтва Тернопільського національного педагогічного університету НПУ імені Володимира Гнатюка

Тернопіль, Україна

Iryna GRYNCHUK,

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Department of Musicology and methods of musical art of Ternopil National Pedagogical University named after Volodymyr Hnatyuk, Ternopil, Ukraine,

iryana.hk77@gmail.com;

Анатолій БАНЬКОВСЬКИЙ,

заслужений працівник культури України, доцент кафедри музикознавства та методики музичного мистецтва;

Anatoly BANKOVSKY,

honored worker of culture of Ukraine, associate professor of the department musicology and methods of musical art;

Микола ПІДКОЛОДНИЙ,

заслужений працівник культури України, асистент кафедри музикознавства та методики музичного мистецтва,

завідділом музично-естетичного виховання

Центру творчості дітей та юнацтва м. Тернополя

Mykola PODKOLODNY,

honored worker of culture of Ukraine, assistant of the department musicology and methods of musical art,

department of musical and aesthetic education

Center for creativity of children and youth, Ternopil

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ДО ЗАВДАНЬ ВЗАЄМОДІЇ ВИШІВ ІЗ НАВЧАЛЬНИМИ ЗАКЛАДАМИ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

MODERN CHALLENGES TO THE TASKS OF THE INTERACTION OF HIGH SCHOOLS WITH EDUCATIONAL INSTITUTIONS OF OUT-OF-SCHOOL EDUCATION

Сучасні суспільно-політичні реалії ставлять нові складні виклики перед усією національною освітньою системою, зокрема, і перед системою мистецької освіти на усіх її рівнях. Серед комплексу завдань актуалізується питання збереження і плекання музично-виконавських традицій в Україні із урахуванням їх впливу на формування національної самоідентичності шкільної та студентської молоді.

Вважаємо, що сучасний соціокультурний контекст вимагає також перегляду проблеми науково-методичної та творчої взаємодії викладачів вищої школи із закладами позашкільної освіти, зокрема, і у такому важливому на сьогодні напрямку, як організація спільних патріотичних і благодійних акцій, підтримка школярів та їх родин із числа внутрішньо переселених осіб (ВПО).

Так, випускники ТНПУ імені В. Гнатюка, педагоги Центру творчості дітей та юнацтва від березня 2022 року проводили додаткові заняття для школярів із числа внутрішньо переселених осіб із вокалу, хорового класу, організували

спільне свято «Заспіваймо паняночки веселої гаївочки», флешмоби до Свята матері, до Міжнародного дня вишиванки та ін.

На базі ЦТДЮ проводилися численні майстер-класи, розвиваючі заняття, психологічні тренінги тощо; для прикладу, згідно до програм ЮНІСЕФ проводилась реалізація проєкту «Дитячі точки – СПІЛЬНО», яким передбачено забезпечення дотримання прав дитини та надання соціально-психологічної допомоги їй та її сім'ї у час війни. В рамках акції «Ангел світла та добра» гуртківцями ЦТДЮ виготовлялись сувеніри-обереги для воїнів ЗСУ «Підтримай воїнів ЗСУ». Творчими колективами та педагогами центру проведено низку благодійних концертів та ярмарок-продажів з метою збору коштів для ЗСУ.

У цих творчих проєктах були задіяні також випускники та студенти ТНПУ імені В. Гнатюка, зокрема, учасники ансамблю народної музики «Музики», незмінним керівником якого є заслужений працівник культури України, доцент Анатолій Баньковський. Виконавське мистецтво учасників ансамблю «Музики» відзначене численними нагородами Міжнародних, Всеукраїнських, регіональних конкурсів та фестивалів, ансамбль має і широку гастрольну географію [1].

Участь в діяльності колективу значною мірою визначила творчий шлях заслуженого працівника культури України, асистента кафедри музикознавства та методики музичного мистецтва, завідділом музично-естетичного виховання Центру творчості дітей та юнацтва м. Тернополя Миколи Підколотного. Як соліст-сопілкар ансамблю народної музики «Музики», він продовжив кращі виконавські традиції ансамблю на базі ПЗО ЦТДЮ як керівник гуртка «Сопілка».

Серед гуртків інструментального напрямку ПЗО «Центр творчості дітей та юнацтва» м. Тернополя, крім згаданого зразкового гуртка «Сопілка», успішно працюють, виховуючи творчу соціально активну молодь, низка гуртків. Серед них: зразковий ансамбль сопілкарів «Дударики» (керівник Гарник О.М.), ансамбль баяністів «Акорд» та ансамбль синтезаторів «Дольче» (керівник – Ішук Т.І.), ансамбль гітаристів «Срібні струни» (керівник Дячина О.С.), ансамбль скрипалів «Живі струни» (керівник Ленишин О.М.), ансамбль «Дударик» (керівник Васевич І.С.), гурток гри на фортепіано (керівники Охоб Є.І., Жмінка С.В.). Зазначимо, що ряд із вказаних вище педагогів є випускниками факультету мистецтв ТНПУ імені В. Гнатюка, а сьогодні – успішними педагогами, під керівництвом яких школярі беруть активну участь у творчих фестивалях і конкурсах, патріотичних мистецьких акціях тощо.

Так, успішно представляють українське хорове мистецтво вихованці утвореної у 2004 році дитячої хорової студії (з 2012 року – зразкова художня дитяча хорова студія духовної пісні «Фантазія»), керівник Дмитрук-Тимченко Т.Г., концертмейстер Вільган (Догляд) Н.Є., які теж є випускницями факультету. Знаковим є те, що хорова студія «Фантазія» зарахована до кращих дитячих хорових колективів асоціації Mundi Cantus. Колектив відзначений званнями володаря Гран-прі, лауреа перших премій у конкурсах та фестивалях-конкурсах низки країн, серед них: Болгарія, Чорногорія, Румунія, Польща, Грузія, Греція.

Керівники колективу особливу увагу приділяють вибору художньо цінного та актуального репертуару. Так, виступаючи на III Міжнародному двотуровому фестивалі-конкурсі «Україна і світ» (м. Катаріні, Греція, 2023), хор «Фантазія»

виконував «Мій ангел» (А. Вокер, Е. Макс в аранжуванні Т. Дмитрук-Тимченко), «Hallelujah» (Л. Коєн). Вокальний ансамбль «Ліра» виконав «Коли заснули сині гори» (А. Кос-Анатольський), вокальний квартет «Ніжність» – «Човен» (обр. С. Стельмашука), вокальний ансамбль «Зірнички» – «Дві зірнички» (І. Золотуха). Керівники підкреслюють, що особливо тепло у час воєнного лихоліття сприймалася слухачами у виконанні школярів українська пісня.

Окремим напрямком співпраці викладачів факультету і ЦГДЮ залишається методичне консультування щодо забезпечення навчально-виховного процесу. Відповідно, до основної мети діяльності закладу – надати школярам широкі можливості для залучення до культурних цінностей, ознайомити з народною творчістю, мистецтвом вокалу, хореографії та інструментальним мистецтвом на заняттях гуртків, – розробляються та впроваджуються різні актуальні форми, апробуються новітні методики роботи з акцентом на спрямування діяльності гуртків щодо соціального виховання, формування ставлення до дозвілля як до часу для самовдосконалення, саморозвитку, створення умов для самостійної, творчої діяльності школярів.

Сучасна соціокультурна ситуація поглиблює розуміння соціалізації не лише як процесу засвоєння системи цінностей, норм та зразків поведінки, обов'язкових у певному суспільстві, а як формування компетенцій, що дозволять школяреві увійти у світ суспільних організацій і структур.

Педагоги центру працюють над формуванням комунікативних навичок особистості, стилю та культури поведінки засобами народної творчості, над послідовним прилученням школярів до різних типів та видів відносин в основних сферах її життєдіяльності – спілкуванні, грі, пізнанні, практичній діяльності тощо.

У цьому напрямку викладачі факультету допомагають педагогам методичними консультаціями, рекомендують нову музичну літературу задля поповнення репертуарних навчальних і виконавських списків. Так, педагоги-піаністи звертаються у своїй практиці до серії навчально-методичних підручників та посібників, присвячених українській фортепіанній музиці, підготовлених кандидаткою педагогічних наук, доценткою Іриною Гринчук [2].

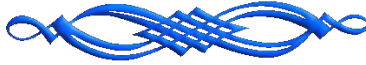
Отже, тісна науково-методична, творча взаємодія викладачів факультету та педагогів ЦГДЮ збагачує її учасників новим досвідом, мотивує до наступних кроків у напрямку плекання кращих традицій українського музичного мистецтва, що є актуальним на сьогодні, у час складних соціальних викликів для України. Про це свідчать і спільні мистецькі дійства та акції, результативна науково-методична допомога, зокрема і у накопиченні відповідного виконавського ансамблевого та хорового репертуару, у створенні обробок та аранжувань для різних складів виконавців [2]. Вважаємо, що ефективна співпраця «університет – заклади позашкільної мистецької освіти» дозволяє розвивати творчі традиції колективів, заохочує студентів як майбутніх педагогів до постійного самовдосконалення, мотивує їх до наступної успішної діяльності як виконавців та педагогів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Баньковський А. Вокально-інструментальні ансамблі як навчальні осередки (на прикладі ТНПУ імені В. Гнатюка) / А. Баньковський // Слов'янське музичне мистецтво в контексті європейської культури // Збірник матеріалів

VI Міжнародної науково-практичної конференції. Вінниця: ТОВ «Нілан», 2015. С. 52–55.

2. Гринчук І., Баньковський А. Інструментальна музика українських композиторів: стильовий та репертуарний аспекти //Нова педагогічна думка: науково-методичний журнал. 2021. №.2 (106). С. 148 – 152.

Ірина ГРИНЧУК,

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри музикознавства та методики музичного мистецтва Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка,

Ірина HRYNCHUK,

*PhD (Pedagogy), Associate Professor of the Department of Musicology and Methods of Music Art, Volodymyr Hnatiuk Ternopil National Pedagogical University Ternopil, Ukraine
iryna.hk77@gmail.com*

Галина МІСЬКО,

асистент кафедри музикознавства та методики музичного мистецтва факультету мистецтв Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка;

Halyna MISKO,

Assistant of the Department of Musicology and Methods of Musical Art, Volodymyr Hnatiuk Ternopil National Pedagogical University Ternopil, Ukraine

Наталя ОВОД,

заслужений працівник культури України, доцент кафедри музикознавства та методики музичного мистецтва Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка,

Natalia OVOD,

Honored Worker of Culture of Ukraine, Associate Professor of the Department of Musicology and Methods of Musical Art Volodymyr Hnatiuk Ternopil National Pedagogical University Ternopil, Ukraine

ВОКАЛЬНО-ХОРОВА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА: ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ

VOCAL AND CHOIR TRAINING OF THE FUTURE TEACHER OF MUSICAL ART: INNOVATIVE APPROACHES

Система вищої освіти в Україні переживає сьогодні складні процеси модифікації, пов'язані із реаліями війни. Так, викладачі вишів змушені